

Likviditetskaution og genforsikring til danske eksportører

De danske eksportører er i øjeblikket klemte som følge af spredningen af Covid-19. Aflysninger og forsinkelser fra udenlandske leverandører og manglende betaling fra udenlandske købere giver virksomhederne problemer, fordi indtægterne mangler, mens regningerne stadig skal betales. Det går særligt hårdt ud over de små og mellemstore virksomheder.

Gennem EKF Danmarks Eksportkredit (EKF) vil regeringen derfor bakke op om de danske eksportører ved hjælp af to erhvervspolitiske instrumenter, der før har hjulpet dansk erhvervsliv.

Likviditetskaution

For at hjælpe særligt de små og mellemstore danske eksportvirksomheder, som ofte er mere sårbare end de større virksomheder, opretter regeringen en ny likviditetskaution i EKF.

Den skal bane vejen for nye lån for 1,25 milliarder kroner, hvilket forventes at hjælpe ca. 250 små og mellemstore danske virksomheder med deres eksportaktiviteter.

Likviditetskautionen er en garanti, der betyder at EKF dækker en betydelig andel af bankens eventuelle tab på nye lån, der går til at sikre, at eksportvirksomhederne har penge til at holde hjulene i gang. Til forskel fra eksisterende kautionsordninger i EKF vil likviditetskautionen give en enklere og bedre risikodækning.

Det betyder, at bankernes risiko ved at låne penge ud er mindre, og at de dermed lettere kan hjælpe de små og mellemstore virksomheder med lån, så der igen er penge i kassen. Der er afsat en tabsramme på 100 mio. kr. til ordningen. Ordningen vil skulle godkendes af EU-kommissionen.

Eksempel:

Det kan fx være en mindre, dansk underleverandør, som leverer varer til en tysk virksomhed, men som ikke får betaling for sine varer, eller en mellemstor, dansk produktionsvirksomhed, der ikke kan få leveret visse dele fra udlandet og derfor ikke kan fortsætte produktionen og få penge i kassen.

Genforsikring

Vi kan hurtigt komme i en situation, hvor de private kreditforsikringselskaber får sværere ved at forsikre eksportordrer pga. den usikkerhed, der er skabt i markedet med Covid-19.

Derfor står EKF klar til agere forsikringsselskab for forsikringsselskaberne, så de danske eksportører fortsat vil kunne købe de forsikringer, de har brug for, for at forretningen kører rundt. EKF kan dække op til 90 pct. af kreditforsikringsselskabernes risiko på nye eksportordrer.

EKF har allerede genforsikringsproduktet på hylden og aftaler på plads med fire store genforsikringsselskaber. Der er i første omgang afsat 1,5 mia. kr. i kapacitet på genforsikringsordningen. EKF's bestyrelse kan beslutte at udvide kapaciteten, hvis behovet opstår.

Ordningen omfatter i første omgang ikke OECD-lande, men regeringen er i dialog med EU-kommissionen om at tillade, at ordningen også kan anvendes inden for OECD.

Eksempel:

Både store og små eksportører kan få glæde af denne ordning. Det kan fx være kødeksportøren med købere der ikke længere har samme stærke økonomi som tidligere. Der er derfor usikkerhed om, hvorvidt betalingerne for ordrene kommer i hus. Den usikkerhed forsikrer eksportørerne sig normalt imod i markedet. Men i perioder med stor usikkerhed, som vi ser nu, kan EKF bakke de private kreditforsikringsselskaber op. På den måde kan de danske eksportører blive ved med at sælge deres varer og have sikkerhed for betaling.

Styrkelse af Rejsegarantifonden

Spredningen af Covid-19 har indtil videre medført massive aflysninger af planlagte rejser som følge af rejserestriktioner. Det har alvorlige konsekvenser for rejsebranchen, idet selskaberne som følge af EU-direktiv om pakkerejser skal refundere forbrugerne for aflyste pakkerejser inden for 14 dage.

Rejse­selskaberne står dermed tilbage med store udgifter til tilbagebetaling af aflyste rejser samtidig med at de oplever et markant fald i salgsindtægter som følge af, at danskerne ikke længere bestiller ferierejser.

For at hjælpe rejse­selskaberne med at komme igennem denne ekstraordinære krise sker der en styrkelse af Rejsegarantifonden.

Rejsegarantifonden yder i dag kompensation til forbrugere, som får aflyst deres pakkerejser, hvis rejseudbyderen går konkurs. Fondens formue opbygges gennem bidrag fra rejse­selskaberne.

Med en styrkelse af Rejsegarantifonden udvides fondens formål midlertidigt således, at den også kan yde kompensation for rejse­selskabers tilbagebetalingsomkostninger forbundet med aflyste rejser i forbindelse med Covid-19 i perioden fra 13. marts, hvor Udenrigsministeriet skærpede sin rejsevejledning, og frem til 13. april 2020.

Samtidig får Rejsegarantifonden adgang til en statslig garanti på 1,5 mia. kr. med henblik på at sikre, at fonden har tilpas likviditet til at kunne efterkomme krav om kompensation. Lånet vil blive tilbagebetalt af rejse­selskaberne over en årrække.

Alle udbydere af pakkerejser vil være omfattet af den udvidede formålsbeskrivelse. Der er dermed ingen afgrænsning ift. omsætningstab mv. i forhold til, om et rejse­selskab kan få kompensation.

Statslige garantiordninger understøtter virksomheders likviditet med op til 60 mia. kr.

Virksomheder mister indtægter stadig stigende tempo, men de hænger stadig på regningerne. Det kan meget hurtigt betyde, at de ikke har penge til at betale almindelige driftsudgifter.

D. 12. marts 2020 præsenterede regeringen to garantiordninger målrettet hhv. små og mellemstore virksomheder samt større virksomheder i regi af Vækstfonden. Vækstfonden har imidlertid allerede fra dag ét set en betydelig interesse for ordningerne, og der er risiko for, at de afsatte rammer langt fra vil være tilstrækkelige.

Derfor forhøjes rammerne nu betydeligt for de to ordninger.

Garantiordning for SMV'er

Mange små og mellemstore virksomheder er tydeligt presset på likviditeten. Derfor indføres en statsgaranti på 70 pct. af bankernes nye udlån til ellers sunde SMV'er i de relevante brancher, der kan dække driftstab som følge af Covid-19. Det er en forudsætning for at blive omfattet af ordningen, at man har oplevet et driftstab på over 30 pct.

I første omgang blev der afsat en samlet garantiramme på 3,36 mia. kr. med en tabsramme på 1 mia. kr., som kunne understøtte udlån på 4,8 mia. kr. Grundet den store interesse for ordningen, forhøjes garantirammen nu til 17,5 mia. kr. med en tabsramme på 5,4 mia. kr., hvorved ordningen samlet set kan understøtte udlån på 25 mia. kr.

Ordningen indebærer statsstøtte og vil skulle godkendes af kommissionen.

Garantiordning for større virksomheder

Det er ikke kun de små virksomheder, der er ramt af Covid-19 udbruddet. Derfor indføres en garantiordning for 70 pct. af bankernes udlån til større virksomheder, der kan dokumentere et omsætningstab på over 30 pct. som følge af Covid-19.

I første omgang blev der afsat en samlet garanti på 2 mia. kr. til ordningen. Denne ramme forhøjes nu til 25 mia. kr., således at ordningen vil kunne understøtte udlån for 35,7 mia. kr. Ordningen vil skulle fungere på markedsvilkår.

Midlertidig kompensation for virksomheders faste udgifter

Flere virksomheder oplever lige nu en markant nedgang i deres omsætning som følge af både COVID-19-pandemien og de tiltag, der gennemføres for at begrænse spredningen i Danmark. For flere virksomheder som fx restauranter, hoteller og flyselskaber er forretningsgrundlaget midlertidigt forsvundet eller kraftigt reduceret. Samtidig har virksomhederne udgifter til husleje og andre faste udgifter, som skal betales, selv om kunderne udebliver.

Regeringen har allerede aftalt en lønkompositionsmodel med arbejdsmarkedets parter. Der etableres desuden en ordning for kompensation af selvstændigt erhvervsdrivende, og der er taget en række initiativer med henblik på at styrke virksomhedernes likviditet.

Der er herudover brug for, at udsatte virksomheder kan få kompensation for nogle af deres faste udgifter, fx udgifter til uopsigelige kontrakter. Der indføres derfor en midlertidig kompensation for virksomheders faste udgifter baseret på følgende principper, *jf. boks 1*.

Boks 1

Principper for midlertidig kompensationsordning for virksomheders faste udgifter mv.

1. Virksomheder på tværs af brancher skal kunne få kompensation
2. Kompensationen målrettes virksomheder med et stort fald i omsætningen hjemme (mere end 40 pct.)
3. Kompensationen målrettes faste udgifter og udgør mellem 25 og 80 pct.
4. Kompensation dækker op til tre måneder og udbetales hurtigst muligt
5. Hvis omsætning er faldet væsentligt mindre, skal kompensationen betales tilbage
6. Virksomheder, som er ramt af forbud og må lukke, kan få kompensation på 100 pct. af de faste udgifter

Afgrænsning af ordningen

I ordningen kan virksomheder få godtgjort dokumenterbare faste udgifter, herunder fx husleje, renteudgifter og uopsigelige kontraktbundne udgifter i en periode (fx leasing), hvor virksomhederne er udsat for en stor omsætningsnedgang.

Andelen af de faste udgifter, der kompenseres er følgende:

- 80 pct., hvis omsætningsnedgangen har været på 80-100 pct.
- 50 pct., hvis omsætningsnedgangen har været på 60-80 pct.
- 25 pct., hvis omsætningsnedgangen har været på 40-60 pct.

Herudover vil virksomheder, som regeringen har udstedt midlertidigt forbud mod at drive forretning for at inddæmme smittespredning af COVID-19, vil blive kompenseret, svarende til 100 pct. af de omfattede faste udgifter, så længe forbudet er gældende.

Det forventes, at de statslige udgifter til ordningen vil beløbe sig i størrelsesordenen 13 mia. kr. om måneden svarende til en samlet udgift på 40 mia. kr. fra 9. marts 2020 til 9. juni 2020.

Ansøgning, kriterier og kontrol

Virksomheden kan ansøge om kompensation ved at sende en revisorpåtegnet opgørelse over sine faste udgifter de tre foregående måneder. Den forventede omsætningsnedgang som følge af COVID-19 opgøres for hele eller dele af perioden fra 9. marts 2020 til 9. juni 2020 med reference til samme periode i 2019. Virksomheden bekræfter med tro og love, at omsætningen er faldet. Dernæst udbetaler Erhvervsstyrelsen kompensationen. Der kan ydes 80 pct. støtte til udgiften for revisorpåtegnelsen, såfremt en ansøgning udløser kompensation.

Ved udgangen af perioden vil der ske en kontrol på baggrund af momsindberetninger, hvorefter der vil kunne ske en efterregulering svarende til det faktiske omsætningstab.

Der kan ikke ansøges om kompensation, hvis de faste udgifter udgør mindre end 25.000 kr. i perioden (henset til udgifterne ved revisorpåtegnelsen). Der kan maksimalt opnås kompensation for 60 mio. kr. pr. virksomhed i perioden.

Eksempel: Restaurant

En restaurantejer kan som følge af det midlertidige forbud ikke bespise gæster i sin restaurant, men opretholder et salg på 15 pct. af sin normale omsætning via take away. Da restauranten oplever en omsætningsnedgang på 85 pct., kan den få kompenseret 80 pct. af sine kompensationsberettigede faste udgifter:

Faste udgifter pr. måned:

- Månedlig huslejeudgifter: 18.000 kr.
- Uopsigelig leasingaftale på varevogn: 5.000 kr.
- Renteudgifter på gæld til køkkeninventar: 4.000 kr.
- I alt: 27.000 kr.

Kompensation: 21.600 kr. (svarende til 80 pct. af 27.000 kr.).

Midlertidig kompensationsordning for selvstændige og freelancere

Udbruddet af corona-virus har allerede medført store økonomiske konsekvenser. Mange selvstændige har store udfordringer, og det kræver yderligere initiativer.

Der indføres derfor en midlertidig kompensationsordning for selvstændige og freelancere.

Ordnningen betyder, at de små selvstændige, der oplever mere end 30 pct. nedgang i omsætningen som konsekvens af COVID-19 virus, kan blive kompenseret. Det skal være med til at holde hånden under de mange danske selvstændige og små erhvervsdrivende. Kompensationen fra staten er 75 pct. af omsætningstab, dog maksimalt 23.000 kr. pr. måned svarende til satserne i lønkompensationsordningen for funktionærer aftalt med arbejdsmarkedets parter i trepartsaftalen. Kompensationen kan udgøre op til 46.000 kr. pr. måned, hvis den selvstændige har en medarbejdende ægtefælle.

Det vil også være muligt at få støtte fra ordningen for selvstændige uden CVR-nr., som har oplevet et fald i B-indkomsten på 30 pct. Den selvstændige kan i så fald få dækket 75 pct. af B-indkomsttab, dog maksimalt 23.000 kr. pr. måned

Den selvstændige eller lille erhvervsdrivende kan højest få kompensation i tre måneder fra den 9. marts og frem til den 9. juni. Det er et krav, at virksomheden ikke har mere end 10 fuldtidsansatte. Og det er et krav, at omsætningen tidligere har været over 15.000 kr. pr. måned i snit.

Den helt konkrete model fastlægges hurtigst muligt, når de datamæssige muligheder er endeligt afklaret.

Eksempel: Håndværksmesteren

En selvstændig håndværksmester forventer et månedligt omsætningstab på 40.000 kr. i perioden fra 20. marts til 20. maj som følge af corona-virus. Den gennemsnitlige månedlige omsætning for håndværksmesterens selskab var i regnskabsåret 2019 på 100.000 kr. Omsætningstab svarer dermed til 40 pct.

Med kompensationsordning får håndværksmesteren derfor 23.000 kr. i kompensation fra staten pr. måned frem til 20. maj, svarende til den maksimale månedlige kompensation. Den selvstændige håndværksmester får på den måde bedre mulighed for at opretholde sit forsørgelsesgrundlag i den ekstraordinære situation.

Ansøgning og udbetaling

Virksomhederne skal ansøge om kompensationen på Erhvervsstyrelsens virksomhedsportal virksomhedsguiden.dk. Erhvervsstyrelsen arbejder på at kunne modtage de første ansøgninger hurtigst muligt. Information herom vil blive offentliggjort på virksomhedsguiden.dk.

Dagpenge- og sygedagpengemodtagere nænsomt gennem krisen

Udbruddet af corona-virussen betyder, at Danmark på mange måder er lukket ned. Det har stor betydning for de dagpengemodtagere, som står til at miste deres dagpenge. De har svært ved at finde jobs, når virksomhederne mere overvejer at fyre end at ansætte. Og for sygedagpengemodtagere betyder suspendering af jobcentrenes indsats og prioriteringerne i sundhedsvæsenet, at det kan være vanskeligt at iværksætte opfølgning og få borgeren afklaret lægeligt.

Regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Alternativet er derfor enige om, at sætte lediges dagpengeanciennitet på pause frem til 9. juni. Aftaleparterne er samtidig enige om at forlænge retten til sygedagpenge for de borgere, som ellers ville miste den under krisen.

Dagpengemodtagere – dagpengeancienniteten sættes på pause

Dagpengemodtageres dagpengeanciennitet sættes på pause. Det betyder, at perioden fra og med 9. marts til og med 9. juni ikke vil tælle med i den lediges dagpengeanciennitet. Dagpengemodtagere kan derved modtage dagpenge i op til tre måneder længere.

Det er en betingelse for at være omfattet af tiltaget, at borgeren er medlem af a-kassen i perioden frem til 9. juni.

De borgere, der har opbrugt deres dagpengetilgode siden 9. marts og eventuelt har meldt sig ud af deres a-kasse, vil kunne genindmelde sig og herved opnå ret til dagpenge indtil 9. juni. De skal i så fald genindmelde sig i a-kassen i hele forlængelsesperioden.

Sygedagpengemodtagere – retten forlænges

Sygedagpengemodtagere vil få forlænget deres dagpengeperiode med tre måneder, hvis de når revurderingstidspunktet i perioden fra 9. marts til 9. juni, og hvis de ikke kan få forlænget udbetalingen af sygedagpenge efter forlængelsesreglerne.

Der vil i den periode ikke være personer, der på revurderingstidspunktet overgår til jobafklaringsforløb på ressourceforløbsydelse.

Ordningen gælder også for personer, hvor sygedagpengetilgødet stopper ved udløb af en forlængelsesregel, og som ellers ville overgå til jobafklaring med ressourceforløbsydelse.

For at være berettiget til forlængelsen, skal borgeren skal være sygedagpengemodtager den 9. marts 2020.

Øgede lånemuligheder for elever og studerende

I dag kan elever på ungdomsuddannelser og studerende ved videregående uddannelser modtage SU-stipendier og SU-lån. Med de nuværende SU-regler kan elever og studerende optage SU-lån på til op til 3.194 kr. per måned. Derudover har mange arbejdsindkomst ved siden af skolen og studierne.

Da nogle elever og studerende kan risikere at miste deres studiejob sfa. COVID-19, lægges der op til at udvide muligheden for at optage SU-lån, således at elever og studerende får en ret til at optage SU-lån for op til 6.388 kr. per måned ud over deres stipendium og eksisterende mulighed for SU-lån. Det svarer til, at der samlet set kan udbetales 9.582 kr. per måned i SU-lån, svarende til to måneders ekstra SU-lån. Der lægges op til, at udvidelsen både skal gælde for stipendiemodtagere og for studerende, der er blevet forsinkede og derfor modtager slutlån. Slutlånet udvides derfor fra 8.241 kr. per måned til 14.602 kr. per måned.

Den foreslåede udvidelse af lånemulighederne betyder således, at SU-modtagere der evt. mister deres arbejde sfa. COVID-19 vil kunne opretholde samme månedlige disponible indkomst.

Som udgangspunkt gælder denne ret for marts og april 2020. Retten forlænges i den grad situationen kræver det. Muligheden tilvejebringes via de digitale ansøgningsystemer snarest muligt.

Økonomi

Tiltaget vurderes at være udgiftsneutralt, da øgede renteindtægter sfa. øget låneoptag og misligholdt gæld forventes at være af omtrent samme størrelse.

Offentligt indkøb: Fremrykning af betalinger og fleksibilitet

Parterne er enige om, at det offentlige indkøb skal være med til at understøtte, at virksomhederne – og dermed lønmodtagerne – kommer godt igennem den ekstraordinære økonomiske situation som følge af Coronavirus.

Aftaleparterne er på den baggrund enige om, at der til og med 31. oktober 2020 kan dispenseres fra en række bevillingsregler, der har betydning for indkøb i staten. Dispensationerne trækkes tilbage tidligere, hvis den ekstraordinære situation forbedres inden da. Dispensationerne anvendes til følgende initiativer:

Adgang til forudbetaling

Det bliver muligt for statsinstitutioner at foretage forudbetaling for leverancer, der har levering frem til 1. juli 2020 og en værdi på højst 1 mio. kr. De statslige institutioner opfordres til at benytte muligheden for forudbetaling.

Undlade at opkræve bod mv.

Statslige institutioner er allerede blevet opfordret til at udvise fleksibilitet over for leverandører. Det bliver derudover muligt for statsinstitutioner at undlade at gøre misligholdelsesbestemmelser gældende, hvis misligholdelsen kan henføres til Coronavirus. Det kan fx være relevant i situationer, hvor leverandøren leverer forsinket som følge af Coronavirus, og hvor der i henhold til kontrakten kan opkræves bod under normale omstændigheder. Dermed reduceres usikkerhed hos leverandører om, hvorvidt de kan påkalde sig force majeure.

Proces

Regeringen vil snarest sende et akstykke til Finansudvalget med henblik på få initiativerne godkendt af Folketinget. Dertil er det under afklaring, om der er tale om statsstøtte, som skal godkendes af EU-Kommissionen. Regeringen vil gå i dialog med KL og Danske Regioner om mulighederne for en tilsvarende håndtering i kommuner og regioner.

Fremrykning af betalinger

Staten havde 17. marts modtaget regninger for mere end 3 mia. kr., som endnu ikke var betalt. Det søger regeringen gjort hurtigst muligt, *jf. boks 1*.

Boks 1

Fremrykning af betalinger til private leverandører

Regeringen har allerede iværksat en fremrykning af betalinger til leverandører til staten, så staten uanset fastsatte betalingsfrister betaler, så snart en korrekt faktura er modtaget og godkendt. Samtidig fremskynder statens institutioner behandlingen af modtagne fakturaer så meget som muligt i den foreliggende situation.

Parterne noterer sig, at KL og Danske Regioner har opfordret kommuner og regioner til at fremrykke betalinger til virksomheder.

Oversigt over nye erhvervs- og jobrettede tiltag i lyset af COVID-19

Der er lanceret en række nye erhvervs- og jobrettede tiltag, der skal bidrage til at afbøde negative økonomiske konsekvenser som følge af spredningen af COVID-19.

Initiativerne er rettet mod både de lønmodtagere og virksomheder, der oplever negative økonomiske konsekvenser, og mod mere generelt at holde hånden under dansk økonomi i en vanskelig situation.

En samlet oversigt over tilskud, likviditet og finansieringsmuligheder for virksomheder mv. i 2020 fremgår af *tabel 1*.

Tabel 1

Tilskud, likviditet og finansieringsmuligheder for virksomheder mv. i 2020

	Mia. kr.
Tilskud mv.	
Midlertidig kompensationsordning for selvstændige og freelancere	10,0
Midlertidig kompensation for virksomhedernes faste udgifter	40,0
Dagpenge og sygedagpenge	0,2 ¹⁾
Likviditet og finansieringsmuligheder	
Udvidelser af garantiordninger for SMV'er og større virksomheder (lånebeløb)	53,0 ²⁾
Rejsegarantifonden	1,5 ³⁾
EKF (likviditetskaution)	1,3 ⁴⁾
Øgede lånemuligheder for elever og studerende	1,5 ⁵⁾

Anm.: Hertil kommer mulige likviditetsvirkning sfa. tiltag vedr. offentligt indkøb.

1) Tiltaget har udgiftsvirkning frem til 2023

2) Med udvidelsen af garantiordningerne er rammen for at facilitere udlån øget med 53 mia. kr. til i alt 60,7 mia. kr. Til SMV-ordningen er der afsat en samlet tabsramme på 5,4 mia. kr., mens der vil være en statslig risikopræmie forbundet med garantiordningen for større virksomheder.

3) Der er en statslig risikopræmie forbundet med garantien til Rejsegarantifonden.

4) Til ordninger er der afsat en tabsramme på 0,1 mia. kr.

5) Skønnet er baseret på en beregningsteknisk forudsætning om, at låneoptaget øges forholdsmæssigt sfa. at de øgede lånemuligheder udnyttes fuldt ud.